

Afgørelser – Reg. nr.: 02255.00

Fredningen vedrører: Væggerløse Bakke

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 17-01-1956

Fredningsnævnet 01-06-1955

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET >

U D S K R I F T
af
OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1956, den 17. januar, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1204 vedrørende fredning af udsigten fra Væggerløse Bakke ved Guldborgsund.

I den af fredningsnævnet for Maribo amt den 1. juni 1955 afsagte kendelse hedder det:

"Denne sag angående bevarelsen af udsigten fra Væggerløse Bakke mod vest over bakkehødet og Guldborgsund mod Lollands kyst og Nykøbing by er i sin tid indbragt for fredningsnævnet ved en skrivelse fra Danmarks Naturfredningsforening af 28. maj 1948 sålydende:

"Vor lokale fredningskomité for Nykøbing F. har i sin tid sammen med Nykøbing F. kommune fremsat forslag om, at man søgte at bevare udsigten fra den såkaldte Væggerløse Banke.

I denne anledning har stedet nu været besigtiget af vort tekniske udvalg ved dets medlemmer arkitekterne Tyge Hvass og Jørgen Bo sammen med formanden for komitéen, købmand Vilh. Sidenius og lærer Kring, og de har herefter overfor vor hovedbestyrelse henstillet, at der rejses fredningssag for det på medfølgende kort 1:10.000 markerede område i den hensigt at sikre udsigten fra Nykøbing-Gedservejen mod Guldborgsund, og vi skal derfor tillade os med hjemmel i naturfredningslovens § 1 overfor det ærede navn at rejse fredningssag for det nævnte område.

Arealet tilhører efter det oplyste dels Højagergaard og dels den syd herfor liggende gård, idet den vej, som overskærer arealet danner skel mellem de to ejendomme.

Fredningen bør nærmere gå ud på, at det til fredning udsete område ingensinde må bebygges eller beplantes på en udsigtsforstyrrende måde. Ej heller må der opføres boder, skure, master eller andre indretninger, som kan virke misprydende."

Det areal af Væggerløse by og sogn, som påtænktes inddraget under fredningen, var følgende

3862 m² af matr. nr. 9a tilhørende gårdejer S. H. Beske

20528 m² af matr. nr. 11a tilhørende fru A. M. Krogh

og tre syd for en allerede påbegyndt villabebyggelse liggende byggegrunde med ret til udkørsel til hovedvej 2:

796 m² af matr. nr. 11s tilhørende uddeler H. S. Hansen

783 m² af matr. nr. 11t tilhørende murermester Johs. Simonsen

1072 m² af matr. nr. 11u tilhørende malermester H. A. Jensen

således, at det samlede areal mod øst begrænsedes af hovedvej 2 fra sydskellet af matr. nr. 11r i nord til 8,4 km-stenen i syd.

Spørgsmålet om fredningen behandledes på flere møder i 1948 og 1949, men da de af ejerne fremsatte erstatningskrav ændrog meget betydelige beløb - c. 30.000 kr.- meddelte Danmarks Naturfredningsforening på fredningsnævnets forespørgsel under 18. oktober 1949, at man under henvisning til de meget store erstatningskrav og til, at foreningens lokale komité af denne grund ikke fandt det forsvarligt at søge fredningen fremmet, ikke mente, at sagen var af en sådan betydning, at det ville være forsvarligt at søge den gennemført overfor de fremsatte erstatningskrav, hvorfor foreningen trak det rejste fredningsønske tilbage.

Fredningsnævnet sluttede derefter sagen i et den 12. maj 1950 afholdt møde.

Imidlertid havde Væggerløse kommune expropriert et større areal til sportsplads af den gårdejer Beske tilhørende landbrugsjord øst for hovedvej 2, og som erstatning derfor købte gårdejer Beske ved skøde lyst 29. september 1949 og 20. januar 1950 for 15.500 kr. to parceller af matr. nr. 11a matrikuleret under 11y og 11z, af hvilke 11y er beliggende vest for de til hovedvej 2 udstykkede byggegrunde 11s, 11t og 11u mod syd stødende op til matr. nr. 9a, dog skilt fra matr. nr. 9a af den til Højagergaard førende 5 m brede indkørselsvej, der går gennem det til fredning bestemte område i en længde af c. 130 m. Endvidere afkøbte han uddeler Hansen matr. nr. 11s ved skøde lyst 8. oktober 1951 for 5.250 kr. og malermester H. A. Jensen matr. nr. 11u ved skøde lyst 23. april 1952 for 3.500 kr. Ved sidstnævnte skøde pålagdes der matr. nr. 11u servitut om, at parcellen ikke må bebygges eller beplantes med bevoksning højere end 1 m, med påtaleret for ejerne af matr. nr. 11s og 11t, men denne byrde er nu, da gårdejer Beske, efter erhvervelsen også af matr. nr. 11t. er blevet ejer af begge de nævnte parceller, uden betydning.

Da gårdejer Beske efter de nævnte køb var blevet interesseret i fredningen, har han foranlediget, at Danmarks Naturfredningsforening har begært spørgsmålet herom optaget til ny behandling i skrivelse til fredningsnævnet af 25. august 1952 sålydende:

"Ved skrivelse af 28. maj 1948 forelagde Danmarks Naturfredningsforening fredningsnævnets daværende formand, hr. dommer Delbanco, på foranledning af vor lokale fredningskomité for Nykøbing F. en sag vedrørende bevaring af udsigten fra den såkaldte Væggerløse Bakke.

Sagen blev den gang behandlet af nævnet med det resultat, at nævnet på grund af de fremsatte betydelige erstatningskrav besluttede ikke at fremme den. Nu har vi imidlertid fra sagfører Viktor Larsen, Nykøbing F., modtaget den i genpart medfølgende skrivelse, hvorefter fremgår, at den største lodsejer, gårdejer Sofus Beske, har erklæret sig positivt indstillet overfor sagen. Herefter er denne jo kommet ind i et nyt spor, og vi skal derfor tillade os høfligst påny at indbringe sagen for det ærede navn på det således foreliggende grundlag under hensyn til den interesse, der stadig fra forskellig side er knyttet til sagen.

Vi beder om, at vor Nykøbing komité ved dets formand hr. købmand Vilh. Sidenius, må blive indkaldt til kommende åsteds møder."

Den i genpart medfølgende skrivelse fra sagfører Viktor Larsen, Nykøbing F., af 14. august 1952 er sålydende:

"I 1948 indbragte den ærede forening for fredningsnævnet for Maribo amtsråds kreds en sag, hvorefter der ønskedes fredet nogle arealer i Væggerløse by og sogn for at bevare udsigten fra Væggerløse Bakke udover Guldborgsund.- Denne sag blev henlagt, fordi lodsejerne krævede store erstatninger.-

Dette forhold har nu ændret sig, idet den største lodsejer, gårdejer Sofus Beske, for hvem jeg er sagfører, har erklæret sig positivt indstillet overfor sagen, ligesom han har erhvervet sig to byggegrunde for at hindre bebyggelse af disse.

Såvidt jeg kan skønne, bliver der herefter kun to grundejere at forhandle med om sagen, nemlig min klient ovennævnte Beske og murermester Johannes Simonsen, Væggerløse, som har en byggegrund, hvorpå endnu ikke er bygget.

Jeg tillader mig derfor at henstille, at den ærede forening påny tager sagen op og rejser den overfor fredningsnævnet for Maribo amtsråds kreds, hvis formand er dommer Bruun, Nykøbing F."

Fredningsnævnet optog sagen til behandling.

De arealer, der nu faldt ind under den påtænkte udsigtsfredning, er

følgende, matrikuleret under Væggerløse by og sogn, beliggende vest for hovedvej 2 mellem 8,4 km-stenen i syd og matr. nr. 11r i nord bortset fra matr. nr. 9g, et ved vejen til Højagergaard beliggende nu bebygget areal:

21610 m ²	af 11y	tilhørende	S. H. Beske
3020 "	" 9a	"	samme
796 "	" 11s	"	samme
1072 "	" 11u	"	samme
783 "	" 11t	"	murermester Johs. Simonsen.

Den 17. december 1952 afholdt fredningsnævnet møde i Væggerløse til besigtigelse og forhandling.

I mødet deltog foruden fredningsnævnets medlemmer dommer Niels Bruun, Nykøbing F., amtsrådsmedlem Carl H. Jensen, Bramsløkke, og gård-ejer Chr. Andersen, Bøtø, lodsejerne gårdejer S. H. Beske og murer-mester Johs. Simonsen, for amtsrådet civilingeniør Olsen, for sogne-rådet sognerådsformand Hemmingsen og for Danmarks Naturfredningsfore-ning købmand V. Sidenius.

Endvidere var indkaldt pantekreditorer nemlig Østifternes Kreditforening, som havde anerkendt modtagelse af indkaldelsen, men ikke gav møde.

Der var almindelig interesse for fredningens gennemførelse, men murermester Simonsen påstod sig tilkendt en erstatning på 6.000 kr., da fredningen ville hindre ham i at bebygge grunden, således som det havde været hans hensigt ved dens erhvervelse, og gårdejer Beske anførte, at der måtte kunne tillægges ham en rimelig erstatning.

Under de fortsatte forhandlinger viste der sig en mulighed for et mageskifte mellem Simonsen og Beske, således at sidstnævnte mod at få matr. nr. 11t skulle overdrage et tilsvarende areal af matr. nr. 9a øst for hovedvejen til Simonsen, betinget af, at amtsrådet gav denne parcel udkørsel til hovedvejen.

Sagen udsattes til parternes nærmere undersøgelse af mageskiftets gennemførlighed på de nævnte vilkår, men da der fra amtets side var betænkelighed ved at tillade ny udkørsel til hovedvej, selv om de til matr. nr. 11s, 11t og 11u hørende udkørsler samtidig kunne nedlægges, afholdt fredningsnævnet et nyt møde den 6. december 1954 i Væggerløse, hvori deltog amtsrådssekretær Boyhus og civilingeniør Olsen, sognerådsformand Hemmingsen, købmand Sidenius, gårdejer Beske sammen med sagfører Viktor Larsen og murermester Simonsen.

Formanden redegjorde for det i sagen passerede og oplyste, at sagen var trukket ud, fordi man havde ventet et positivt resultat af de med amtet førte forhandlinger om ombytning af overkørsler mellem

lls, llt og llu og en parcel af 9a øst for vejen.

Gårdejer Beske havde i første omgang søgt om overførelse af 3 overkørsler til parcellen øst for vejen, men det er afslået i skrivelse af 30. december 1952. På fredningsnævnets foranledning havde han derpå under 18. november 1954 indgivet nyt andragende om overførelse af 3 overkørsler til en overkørsel øst for vejen fælles for de parceller, der udstykkes fra 9a. Herpå havde fredningsnævnet udtalt sig anbefalende, dog med tilføjende, at fredningsnævnet havde forstået forhandlingerne således, at den nye overkørsel øst for vejen kun skulle være til afbenyttelse for den parcel, som murermester Simonsen fik i bytte ved mageskiftet.

På denne ansøgning forelå endnu ikke svar fra amtsrådet.

Fredningsnævnet måtte da anse det for rettest også af hensyn til murermester Simonsen, at der snarest blev truffet en afgørelse af det rejste fredningsspørgsmål.

Sagfører Larsen redegjorde nærmere for de førte forhandlinger og oplyste herunder, at gårdejer Beske nu med murermester Simonsen havde indgået en overenskomst om mageskifte med den Simonsen tilhørende parcel matr. nr. llt og en parcel øst for vejen. Herved skal gårdejer Beske til Simonsen betale 2.000 kr. og afstå et areal, der er godt 400 kv. alen større end den parcel, Beske får. De to parceller, som Beske tidligere har erhvervet, har kostet 8750 kr.

Civilingeniør Olsen og amtsrådssekretær Boyhus udtalte, at spørgsmålet om etablering af den i sagfører Larsen's ansøgning nævnte overkørsel ville blive behandlet på første vejudvalgsmøde.

Fredningsnævnet optog derefter sagen til kendelse.

I et møde den 16. december 1954 forhandlede fredningsnævnets medlemmer sagen, derunder spørgsmålet om erstatning til lodsejerne.

Til mødet var indkaldt gårdejer Beske, der mødte sammen med sagfører Viktor Larsen, som oplyste, at det kunne forventes, at der opnåedes enighed med amtsrådet om overkørslerne. Under forudsætning heraf og af en endelig ordning med murermester Simonsen om mageskiftet, blev erstatningens størrelse forligsmæssig fastsat til 6.000 kr. til gårdejer Beske som enejer af de af fredningen berørte arealer. Afsigelse af kendelse blev derefter udsat.

Imidlertid fremgik det af de fremskaffede kort, at vejen fra Hojagergaard, der ligger midt i det fredede område i en længde af c. 130 m fra hovedvej 2, fremdeles var matrikuleret under gården som en del af matr. nr. lla.

En henvendelse til ejeren, Gustav Kamper, af 22. december 1954

fra fredningsnævnet forblev ubesvaret.

Da det endvidere af den skrivelse fra Danmarks Naturfredningsforening af 28. maj 1948, hvorved sagen oprindeligt er rejst, fremgik, at forslaget om udsigtsfredningen er fremkommet fra den lokale komité i Nykøbing F. sammen med Nykøbing F. kommune, er fredningsnævnet af den anskuelse, at spørgsmålet om kommunens deltagelse i udredelse af erstatningen for pålæggelse af fredningen bør tages med ved sagens afgørelse, også under hensyn til, at fredningen af udsigten fra Væggerløse Bakke ikke mindst vil komme beboerne i Nykøbing F., som navnlig i sommertiden i stort tal passerer Væggerløse Bakke på vej til eller fra Marielyst, Bøtø m.v., til gode.

På grund af det således fremkomne genoptog fredningsnævnet sagen og afholdt til nærmere behandling møde den 1. juni 1955 kl. 15 på tinghuset i Nykøbing F. efter forudgået besigtigelse.

Der forelå i mødet tingbogsattest, hvorefter gårdejer Beske den 14. marts 1955 har fået tinglyst skøde på matr. nr. 11t.

I mødet deltog foruden fredningsnævnets medlemmer suppleret med det kommunevalgte medlem for Nykøbing F. viceskoleinspektør L. Kring, civilingeniør Olsen, Nykøbing F., borgmester Reinhold Jørgensen, Nykøbing F., sognerådsformand Hemmingsen, Væggerløse, og købmand Vilh. Sidenius, Nykøbing F., samt lodsejerne gårdejer S. H. Beske og proprietær G. Kamper.

Ingen af panthaverne, der var indvarslede, havde givet møde eller rettet henvendelse til fredningsnævnet efter sagens anledning.

Proprietær G. Kamper erklærede sig enig i den påtænkte fredning for det ham tilhørende af fredningen omfattede vejareals vedkommende uden erstatning.

Borgmester Reinhold Jørgensen kunne ikke anerkende, at der bestod nogen rimelig forpligtelse for Nykøbing F. kommune til at deltage i udgifterne ved fredningen.

Da den omspurgte udsigtsfredning må anses for særlig ønskelig af æstetisk-landskabelige hensyn, vil det i sagen omhandlede og på vedhæftede kort angivne areal, der mod øst begrænses af hovedvej 2, mod nord af en linie følgende sydskellet af matr. nr. 11r, fortsat til sydskellet af matr. nr. 12a og følgende dette til vestskellet af matr. nr. 11y, mod vest af vestskellet af matr. nr. 11y til skæringspunktet mellem dette skel og en linie trukket fra 8,4 km-stenen på hovedvej 2 parallelt med den nordlige afgrænsningslinie, og mod syd af sidstnævnte linie, og som er matrikuleret under matr. nr. 11s, 11t, 11u, 11y og 9a Væggerløse by og sogn, tilhørende gårdejer S. H. Beske og 11a ibd., tilhørende proprietær G. Kamper, ialt 27931 m²,

være at frede som nedenfor anført.

Arealet fredes således, at det af hensyn til bevarelsen af udsigten fra hovedvejen over arealet ingensinde må bebygges eller beplantes med træer eller buske, som på grund af deres højde eller på anden måde vil virke udsigtsforstyrrende, ligesom der ej heller på området uden forud indhentet skriftlig tilladelse fra de påtaleberettigede må opføres boder, skure, master eller andre indretninger, som kan virke misprydende.

Påtaleretten tilkommer naturfredningsnævnet for Maribo amtsrådsreds, Maribo amtsråd og Nykøbing F. byråd i forening eller hver for sig.

For fredningspålægget, der vil være at tinglyse på de oftnævnte matr. nr.e, tillægges der gårdejer S. H. Beske en erstatning som forligsmæssigt bl. a. under hensyn til værdien af de byggemodne parceller i områdets nordøstlige hjørne er fastsat til 6.000 kr.

Erstatningen vil være at udrede med 2000 kr. af Nykøbing F. kommune i medfør af naturfredningslovens § 17.3, medens resten 4000 kr. udredes med halvdelen af statskassen og halvdelen af Maribo amts repartitionsfond.

Der er ikke af de i arealerne interesserede panthavere fremsat indsigelse mod fredningen eller krav på andel i erstatningen."

Konklusionen er sålydende:

"De ovenfor beskrevne arealer af Væggerløse by og sogn vil være at belægge med fredningsservitut som i kendelsen nærmere bestemt mod udredelse af 6000 kr. i erstatning til gårdejer S. H. Beske, Væggerløse.

Erstatningen udredes af Nykøbing F. kommune med 2000 kr., medens statskassen og Maribo amts repartitionsfond hver udreder halvdelen eller 2000 kr. af resten.

Påtaleretten tilkommer naturfredningsnævnet for Maribo amtsrådsreds, Maribo amtsråd og Nykøbing F. byråd."

Kendelsen er forelagt overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 19, stk. 3. Kendelsen er derhos indanket af Nykøbing F. byråd, som under henvisning til, at Nykøbing F. ikke har nogen interesse i fredningen, har nedlagt påstand om, at byrådet fritages for at yde bidrag til udredelse af erstatningen.

Overfredningsnævnet har den 8. oktober 1955 besigtiget det pågældende areal og forhandlet med repræsentanter for byrådet og andre i sagen interesserede.

Da overfredningsnævnet herefter må være af den opfattelse, at det i fredningsnævnets kendelse med føje er pålagt Nykøbing F. kommune at udrede en del af erstatningsudgiften, og da overfredningsnævnet ikke finder, at der er tilstrækkelig grund til at nedsætte størrelsen af dette

bidrag og iøvrigt kan tiltræde det i kendelsen anførte, vil denne være at stadfæste. Et kort nr. Ma. 101 visende grænserne for det fredede område er vedhæftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Maribo amt den 1. juni 1955 af-sagte kendelse vedrørende fredning af udsigten fra Væggerløse Bakke ved Guldborgsund stadfæstes.

Af erstatningen, 6000 kr. med $4\frac{1}{2}\%$ rente fra 1. juni 1955 til betaling sker, udredes 2000 kr. af Nykøbing F. købstadskommune, medens resten udredes med halvdelen af statskassen og halvdelen af Maribo repartitionsfond.

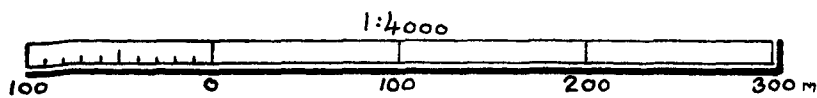
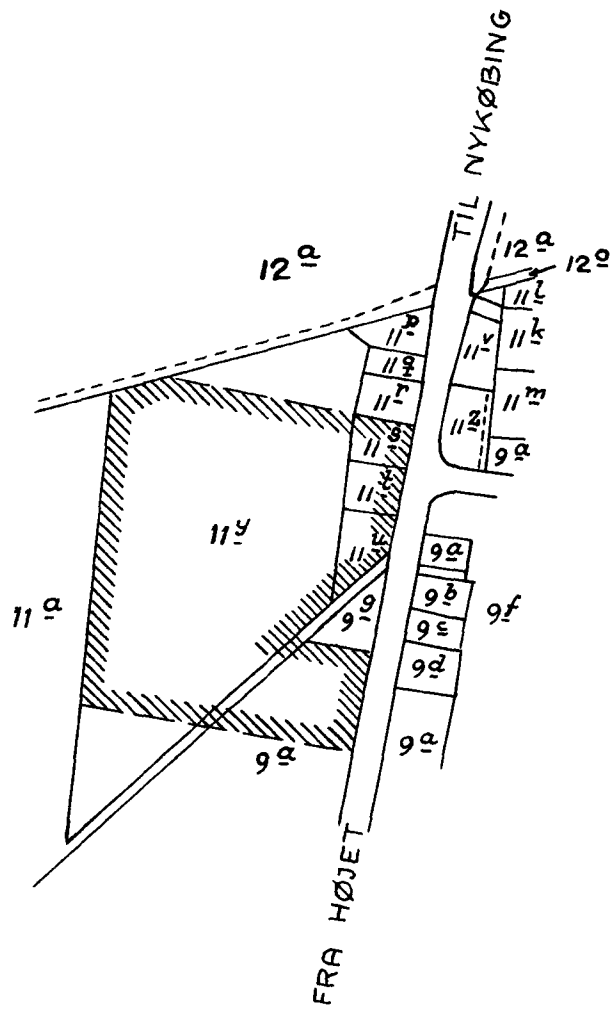
Udskriftens rigtighed

bekræftes

F. Grage

overfredningsnævnets sekretær

Naturfredningskonsulentens kontor
 København d. 24-11-55.
 By: VÆGGERLØSE
 Sogn: — " —
 Plan nr. Ma. 101

FREDNINGSNÆVNET >

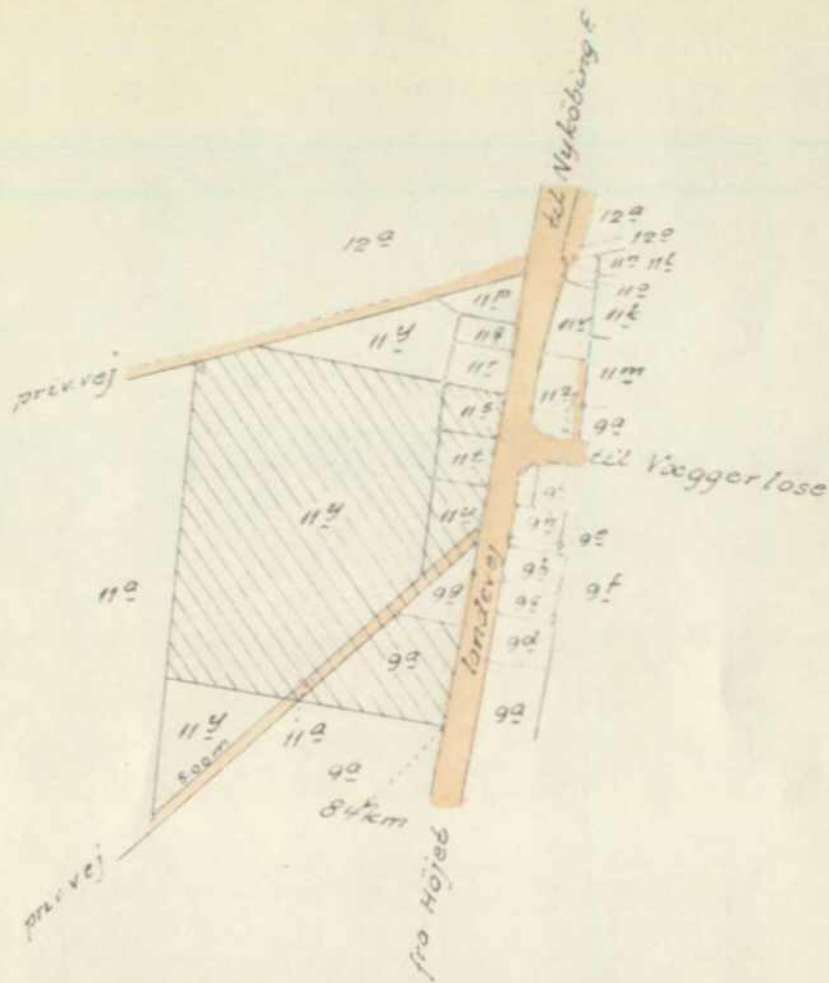
K E N D E L S E

angående fredning af udsigten fra Væggerløse Bakke
afsagt af Naturfredningsnævnet for Maribo Amtsrådsreds den 1. Juni 1955.

CITERET FULDT UD I
OFN K. AF 17/1 1956

Akt: Skab Nr.

(Lidtilføjet af Dommerkontoret)

Fredningsarealerne vist med skravering

*Terræn af
Væggerløse By og Sogn,
Falsters sønder Herred, Maribo Amt.*

Kopieret efter en kopi af matrikelkortet.

Udfærdiget til brug ved tinglysning

Nyköbing F. i december 1954

*Carl S. Krog
landinspektör*

Maalforhold 1:4000.